

Beleidsplan Schuldhelpverlening Wijchen

2016-2020

Wijchen, 20 september 2016

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Wet gemeentelijke schuldhulpverlening	2
3. Landelijke en lokale ontwikkelingen	2
4. Visie en uitgangspunten van schuldhulpverlening.....	4
4.1 Visie	4
4.2 Uitgangspunten voor schuldhulpverlening in Wijchen	4
5. Hulp bij financiële problemen beschikbaar voor iedereen	7
5.1 (Ex) Zelfstandigen.....	7
5.2 Gezinnen met inwonende kinderen	7
5.3 Jongeren	8
5.4 Vluchtelingen.....	9
5.5 Andere specifieke groepen hulpvragers	9
6. Preventie en vroegsignalering.....	10
6.1 Preventie	10
6.2 Vroegsignalering	10
7. Samenwerkingspartners en borging kwaliteit integrale schuldhulpverlening.....	12
8. Resultaten	14
9. Financiën	15
 Bijlage 1: Cijfers gemeente Wijchen.....	 16
Bijlage 2 Ontwikkelagenda.....	20

1. Inleiding

Op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) stelt de gemeenteraad het beleidskader vast voor de uitvoering van schuldhulpverlening voor ten hoogste een periode van vier jaar. Het huidige "Beleidsplan Schuldhulpverlening 2012-2016" loopt af. Dit is een goed moment om het beleid te herijken en aan te sluiten bij nieuwe ontwikkelingen. We willen de goede resultaten van het huidige beleid doorzetten en leren van zaken die beter kunnen.

Voor u ligt het "Beleidsplan Schuldhulpverlening 2016-2020 gemeente Wijchen". In hoofdstuk twee wordt de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening toegelicht. Hoofdstuk drie beschrijft landelijke en lokale ontwikkelingen die van invloed zijn op schuldhulpverlening. Hoofdstuk vier beschrijft onze visie en uitgangspunten van dit beleid en in hoofdstuk vijf gaan wij nader in op de schuldhulpverlening aan bijzondere doelgroepen. In hoofdstuk zes geven wij aan wat wij gaan doen aan preventie en vroegsignalering. In hoofdstuk zeven benoemen wij onze belangrijkste samenwerkingspartners en in hoofdstuk 8 staan de resultaten die wij willen bereiken. Het laatste hoofdstuk bevat de financiële paragraaf.

De bijlagen bevatten informatie over schuldhulpverlening in Wijchen over 2013 tot 2016 en de ontwikkelagenda voor de komende jaren – met daarin de belangrijkste ontwikkelopgaven - om onze ambities concreet vorm te geven.

2. Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

Problematische schulden zijn een belangrijke belemmerende factor om volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Schulden beïnvloeden vaak andere leefdoelgebieden, waardoor mensen met schulden ook op andere terreinen problemen kunnen ervaren. De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) geeft gemeenten de verantwoordelijkheid te zorgen voor integrale schuldhulpverlening. De wet schrijft voor dat gemeenten een beleidsplan opstellen voor maximaal vier jaar. Met dit beleidsplan werkt de gemeente aan het verminderen van (problematische) schulden en daarmee aan het bevorderen van participatie van haar burgers.

In dit plan wordt het beleid uiteengezet en staat beschreven hoe de gemeente tracht te voorkomen dat mensen schulden aangaan die zij niet kunnen afbetalen. Daarnaast dient in het plan te staan:

- Welke resultaten de gemeente in de periode 2016-2020 wenst te behalen (hoofdstuk 8).
- Welke maatregelen de gemeente neemt om de kwaliteit te borgen van de wijze waarop de integrale schuldhulpverlening wordt uitgevoerd (hoofdstuk 8).
- Het maximaal aantal weken dat de gemeente nastreeft met betrekking tot de wachttijd (hoofdstuk 4, paragraaf 4.2)
- Hoe schuldhulpverlening aan gezinnen met inwonende minderjarige kinderen wordt vormgegeven (hoofdstuk 5, paragraaf 5.2)

3. Landelijke en lokale ontwikkelingen

In dit hoofdstuk beschrijven wij de landelijke en de lokale ontwikkelingen die van invloed zijn op de schuldhulpverlening.

Innovatie sociaal domein: transities

Schuldhulpverlening is geen op zichzelf staand verhaal. Schuldhulpverlening is onderdeel van het brede sociaal domein, waar ook de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdzorg deel van uit maken. Door de decentralisatie van taken naar de gemeente, kan de dienstverlening dicht bij de burgers plaatsvinden en kunnen hun problemen vroegtijdig worden gesignaleerd, integraal worden aangepakt en kan maatwerk worden geleverd. Dat is ook nodig. De Transitiecommissie Sociaal Domein (TSD), die is opgericht om een vinger aan de pols te

houden bij de decentralisaties, schat dat bij 80% van de mensen die zich melden bij de sociale wijkteams schuldenproblematiek meespeelt en dat schulden bepalend zijn voor het al of niet kunnen vinden van een oplossing voor de brede hulpvraag.

Beschermingsbewind

Het aantal aanvragen voor beschermingsbewind is landelijk en ook in Wijchen fors gestegen¹. Daarmee is ook het aantal personen gestegen dat bijzondere bijstand aanvraagt voor dekking van de kosten die verbonden zijn aan beschermingsbewind. Er wordt alleen een bijdrage in de kosten toegekend vanuit bijzondere bijstand, wanneer de draagkracht van inwoners onvoldoende is om de kosten zelf te kunnen voldoen. De toename van het beroep op beschermingsbewind legt een steeds groter beslag op het budget van bijzondere bijstand. In 2013 bedroegen de uitgaven voor kosten bewindvoering €301.718 terwijl dat in 2015 al €461.211 was. In 2015 werd in Wijchen 32,7% van het totale armoedebudget uitgegeven aan bewindvoeringskosten. Er worden veel oorzaken genoemd voor de stijging, waaronder de economische crisis, de vergrijzing, de stijgende schuldenproblematiek, de toenemende complexiteit van de samenleving en strengere selectie aan de poort bij gemeentelijke schuldhulpverlening. Een andere belangrijke reden van de toename is het feit dat sinds 1 januari 2014 ook verkwisting en het hebben van problematische schulden een aparte grond is geworden om beschermingsbewind aan te vragen. Ook kunnen zorginstellingen vanaf deze datum zelf beschermingsbewind voor iemand aanvragen. Daarmee is de doelgroep groter geworden en vindt er nu een actieve doorverwijzing naar beschermingsbewind door sociale partners plaats.

Verdiepend onderzoek naar de groep onderbewindgestelden² toont aan dat beschermingsbewind een effectief instrument is als het gaat om het financieel stabiliseren van de situatie bij personen die vanwege in de persoon gelegen factoren hiertoe niet in staat zijn. Van een kleine minderheid van de onderbewindgestelden (7 tot 14%) wordt verwacht dat ze op termijn weer financieel zelfredzaam worden. Voor deze groep willen wij onderzoeken of een alternatief aanbod bijvoorbeeld in de vorm van budgetbeheer of het inhouden van vaste lasten op de uitkering ook afdoende is. Hiervoor is het wel nodig dat de gemeente betrokken wordt bij de aanvraag van het beschermingsbewind. Nu is dat alleen het geval in situaties dat schuldhulpverlening speelt. Vaak gebeurt aanmelding rechtstreeks door zorginstellingen of maatschappelijk werk zonder afstemming met de gemeente.

Onderbewindgestelden zijn vaak kwetsbare mensen met een verstandelijke beperking of psychische problematiek die ook op andere leefgebieden dan hun financiële redzaamheid ondersteuning ontvangen. Dit vraagt om een integrale aanpak en afstemming met zorginstellingen en maatschappelijk werk die de andere ondersteuning bieden.

¹ Uit onderzoek (Vervolgmeting aantal en kosten beschermingsbewinden door Bureau Bartels, juli 2016) blijkt dat de gemiddelde jaarlijkse ontwikkeling van de gemeentelijke uitgaven voor beschermingsbewind over de periode 2013-2015 in Wijchen +24% is. In Nederland zijn de uitgaven voor beschermingsbewind gemiddeld 43% gestegen over de genoemde periode.

² Verdiepend onderzoek naar de groep onderbewindgestelden, Bartels, Amersfoort, 31 augustus 2015

4. Visie en uitgangspunten van schuldhulpverlening

4.1 Visie

Bij het formuleren van de visie op schuldhulpverlening sluiten wij aan bij de belangrijkste uitgangspunten die de gemeente Wijchen heeft geformuleerd voor de komende jaren.

Deze visie staat ook in de eerder door u vastgestelde "Visie op Werk & inkomen".

"De gemeente Wijchen streeft naar een situatie waarin iedereen naar vermogen meedoet aan de samenleving. In sommige situaties zijn inwoners niet in staat om in hun eigen inkomen te voorzien. In die situaties biedt de gemeente een vangnet. Wij zijn verbonden met onze inwoners. De toegang tot voorzieningen is laagdrempelig en de uitvoering vindt plaats op de meest passende schaal. Vanuit meerdere leefgebieden zoeken we naar een integrale aanpak en oplossing. Hierbij wordt ook een beroep gedaan op de kracht van de inwoner zelf. Als dit niet voldoende is kunnen vrijwilligers, maatschappelijke organisaties en de gemeente helpen bij het realiseren van oplossingen. Het is de omkering van "zorgen voor" naar "zorgen dat". Dit doen we in een zo vroeg mogelijk stadium, want voorkomen is nog altijd beter dan genezen. Om de voorzieningen voor rechthebbenden betaalbaar te houden, beperken we het misbruik en oneigenlijk gebruik van de voorzieningen tot een minimum."

Wat willen wij met schuldhulpverlening bereiken?

Het hoofddoel van schuldhulpverlening is het vergroten van de duurzame (financiële en sociale) zelfredzaamheid en participatie van burgers en, als dat niet mogelijk is, adequate hulp bieden om maatschappelijke uitval te voorkomen. De ondersteuning is waar mogelijk gericht op het aanboren en ontwikkelen van eigen kracht, kennis en vaardigheden van de klant. Daarnaast willen wij maatschappelijke kosten voorkomen.

4.2 Uitgangspunten voor schuldhulpverlening in Wijchen

Meedoen

Iedereen doet naar vermogen mee. Dit betekent dat (tijdelijk) ondersteuning wordt geboden, maar dat het uitgangspunt blijft wat iemand zelf kan doen te stimuleren. Vanuit daar bekijken we of het mogelijk is iemand vaardigheden aan te leren, om uiteindelijk weer geheel zelfstandig de financiële situatie te beheren. Hierbij bieden wij maatwerk, passend bij de situatie van de burger.

Eigen verantwoordelijkheid

De burger die het kan, lost zoveel mogelijk zelf zijn schulden op. Dat wat burgers met behulp van hun eigen sociale netwerk of met inzet van vrijwilligers kunnen organiseren en realiseren, doen ze zelf. Iedereen die zijn eigen verantwoordelijkheid neemt en gemotiveerd is om iets aan zijn schulden te doen maar hierbij ondersteuning nodig heeft, kan deze ondersteuning krijgen van de gemeente. Wij realiseren ons dat het voor sommige burgers erg moeilijk is om die verantwoordelijkheid ook waar te maken. Niet iedereen beschikt in gelijke mate over de daartoe vereiste mentale kenmerken en vermogens. Voor kwetsbare burgers die niet (voldoende) zelfredzaam zijn willen wij het vangnet zijn en blijft de gemeente ondersteuning bieden.

Wij volgen de aanbevelingen van de ombudsman³ op door nog meer oog te hebben voor (het ontbreken van) zelfredzaamheid van burgers en te zorgen dat geen mensen buitengesloten worden door maatwerk te bieden als een reguliere aanpak niet volstaat. Recent onderzoek⁴ laat zien dat het hebben van schulden het denken gaat beheersen en beslag legt op de mentale capaciteit. Ditzelfde onderzoek laat zien dat het langdurig hebben van financiële problemen leidt tot een afname van psychische en fysieke gezondheid, een verminderde IQ, een verminderd geloof in eigen kunnen en in het geloof dat inspanning zin heeft. Hierdoor kampen schuldenaren vaak met een op de

³ Burgerperspectief op schuldhulpverlening, Nationale ombudsman, mei 2016

⁴ Scarcity, Mullaninathan en Shafir over de psychologie van tijd- of geldgebrek

korte termijn gerichte tunnelvisie en een focus op overleven. In de bejegening van schuldenaren zijn wij ons hiervan bewust en wij stemmen onze aanpak af op de mogelijkheden van de burger door trajecten aan te bieden waarin gemakkelijk succesvolle tussenstappen gezet kunnen worden naar het uiteindelijk doel.

Een samenhangende diagnose aan de voorkant

Schulden komen vaak niet alleen, maar hangen veelal samen met andere problemen binnen een huishouden (zoals een slechte gezondheid van gezinsleden, psychische problemen, laaggeletterdheid, werkloosheid of sociaal isolement). Om de schuldenproblematiek aan te pakken is het belangrijk een integrale diagnose te stellen om de noodzakelijke hulp in te schakelen. De toegang en de professionals in de sociale wijkteams spelen hierbij een belangrijke rol. Bij het oplossen van problemen denken en handelen wij integraal en "ontschot": creatieve oplossingen waarbij mensen echt geholpen zijn, zijn mogelijk zonder dat regels hierbij als belemmering worden opgeworpen.

Toegankelijke schuldhulpverlening

Uit onderzoek van Panteia⁵ blijkt dat schuldhulpverlening door huishoudens wordt gezien als het laatste redmiddel voor de allernieuwste gevallen, waartoe huishoudens zichzelf niet rekenen. Huishoudens ervaren forse drempels voordat ze van schuldhulpverlening gebruik durven te maken. Na een ervaring met schuldhulpverlening zijn huishoudens overwegend positief. Wij willen een laagdrempelige toegang tot de schuldhulpverlening. Als mensen de stap hebben gezet om hulp in te roepen willen wij zo min mogelijk drempels opwerpen. Het komt nog herhaaldelijk voor dat mensen na een melding bij de gemeente geen gehoor geven aan een uitnodiging voor een intake. We gaan onderzoeken wat de reden hiervan is en er lering uit trekken voor de verdere vormgeving van de dienstverlening. Ook gaan wij meer gesprekken "aan de keukentafel" voeren om een beter beeld te krijgen van de thuissituatie van aanvragers.

We organiseren een integrale intake en werkwijze

De gemeente Wijchen streeft ernaar dat burgers voor al hun vragen zoveel mogelijk bij een loket terecht kunnen. Nu zijn er nog meerdere loketten: de Sociale wijkteams, Vraagwijzer en de gemeente.

In het nieuwe gemeentekantoor worden alle klantmanagers/inkomensconsulenten - die uitvoering geven aan de inkomensverstrekking, minimaregelingen en schuldhulpverlening - in hetzelfde gebouw ondergebracht. Dit is een belangrijk onderdeel van de doorontwikkeling van de integrale werkwijze binnen het domein Werk & Inkomen. Wij vinden het belangrijk om te zorgen voor een goede verbinding van deze medewerkers met de sociale wijkteams en gaan hierop extra investeren. Kennis van werk en inkomen, inclusief schuldhulpverlening dient aanwezig te zijn binnen de sociale wijkteams om een integraal effectief hulpaanbod te kunnen doen. Momenteel is de preventiemedewerker al fysiek aanwezig in het Mozaïek als aanspreekpunt voor professionals voor vragen op het gebied van financiën, schulden en schuldhulpverlening. De consulenten schuldhulpverlening nemen deel aan het regieteam waar multiprobleemsituaties worden besproken. Wij willen de positie van de consulenten schuldhulpverlening binnen de sociale wijkteams verder versterken door ze dagelijks per toerbeurt fysiek aanwezig te laten zijn in het Mozaïek. Problemen met het voeren van de administratie, de financiën en schulden maken vaak onderdeel uit van de ondersteuningsvraag van burgers en kunnen op deze wijze sneller en integraler worden opgepakt in samenspraak met het sociale wijkteam, het ambulante team en medewerkers van andere aanwezige ketenpartners. Het belang van de inwoner staat voorop. Het streven naar integraliteit is geen doel op zich, maar moet bijdragen aan de kwaliteit van de ondersteuning die wij aan onze inwoners bieden.

⁵ Panteia (2015). *Huishoudens in de rode cijfers: Over schulden van Nederlandse huishoudens en preventiemogelijkheden*. Zoetermeer: Panteia

We investeren in de preventie van armoede en schulden

Het adagium "voorkomen is beter dan genezen" geldt ook bij schuldhulpverlening. Daarom zetten we, samen met onze sociale partners, in op preventieve activiteiten om mensen in een vroegtijdig stadium te informeren en/of te ondersteunen, zodat (zware) financiële problemen worden voorkomen. Daarnaast geven wij voorlichting over de beschikbare minimaregelingen voor mensen met een laag inkomen met als doel om het aangaan van schulden te voorkomen.

We willen mensen zoveel mogelijk financieel zelfredzaam maken

Problematische schulden hebben een enorme impact op mensen. Niet alleen doordat het besteedbaar inkomen vaak langdurig terug wordt gebracht op een minimumniveau, maar ook doordat de financiële instabiliteit een continue stress met zich meebrengt die zowel effect heeft op het vinden of behouden van werk, op de gezondheid als op het gezin. Daarnaast is een financieel instabiele situatie ook vaak veroorzaker of katalysator van meer psychische problemen en kan het leiden tot sociaal isolement. Met de oplossing hiervan zijn vaak hoge maatschappelijke kosten gemoeid. Het is daarom van groot belang dat de financiële positie van mensen met schulden wordt opgelost of in ieder geval gestabiliseerd wordt.

Bij de schuldhulpverlening staat de inwoner centraal en niet de financieel technische hulp gericht op het regelen van schulden. Het werken aan motivatie, vaardigheden of achterliggende belemmeringen zijn de sleutels voor een succesvolle aanpak.

Dienstverlening en producten worden selectief ingezet waarbij we rekening houden met de persoon van de schuldenaar en de aard van het schuldenpakket.

Schuldhulpverlening is een tijdelijke voorziening. De inspanningen zijn erop gericht om iemand financieel zelfstandig te maken. Het gebruik is niet ongelimiteerd.

We betrekken ketenpartners bij de schuldhulpverlening

Ketenpartners hebben een belangrijke rol bij de aanpak van eventuele onderliggende problematiek en/of het bewerkstelligen van noodzakelijke gedragsverandering. We investeren in onze ketenpartners zodat er sprake is van een goede onderlinge samenwerking en een snelle doorgeleiding van hulpbehoevenden indien dat nodig is.

Vrijwilligers spelen een ondersteunende rol bij de schuldhulpverlening. Er is een heldere afbakening van taken en verantwoordelijkheden met de gemeentelijke schuldhulpverlener.

De gemeente vervult de regierol

Dit betekent dat de gemeente afweegt wat zij zelf wil en kan (blijven) doen, wat zij samen met partner doet en wat zij niet doet.

De gemeente kiest ervoor schuldhulpverlening zelf aan te blijven bieden. Maar wel met ondersteuning van gespecialiseerde partners zoals Plangroep voor het treffen van feitelijke schuldregelingen en budgetbeheer en Zuidweg & Partners.

Er geldt een maximale wachttijd

De maximale wachttijd tussen het moment waarop iemand zich meldt en het moment dat het eerste inhoudelijke gesprek plaatsvindt waarin de hulpvraag wordt vastgesteld, is wettelijk vastgesteld op 4 weken. Onze intentie is om deze wachttijd zo kort mogelijk te houden en mensen zo snel mogelijk te helpen. Wij houden een maximale wachttijd van 3 weken aan. In een crisissituatie, zoals dreigende ontruiming of dreigende afsluiting van gas, licht of water, geldt een maximale wachttijd van 3 werkdagen. De klant krijgt inzicht in de verwachte doorlooptijden.

5. Hulp bij financiële problemen beschikbaar voor iedereen

In de gemeente Wijchen bieden we schuldhulpverlening aan alle inwoners van 18 jaar en ouder die zijn ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie. Hiermee sluiten we aan bij het uitgangspunt dat schuldhulpverlening breed toegankelijk dient te zijn. Voor hulp bij schulden wordt geen inkomens- of vermogensgrens gehanteerd. In dit hoofdstuk geven wij aan welke dienstverlening wij voor enkele bijzondere doelgroepen bieden.

5.1 (Ex) Zelfstandigen

Bij de start van de Wgs is door de gemeente het standpunt ingenomen dat zelfstandig ondernemers die in financieel zwaar weer verkeren geen beroep kunnen doen op schuldhulpverlening. Het Besluit bijstand zelfstandigen (Bbz) werd als een adequate voorziening beschouwd. De praktijk leert echter dat het Bbz niet zonder meer als voorliggende voorziening van de Wgs beschouwd kan worden. Ook voor een ondernemer die een Bbz krediet aanvraagt vanwege problematische schulden is het noodzakelijk dat goede schuldhulpverlening wordt aangeboden. De kosten hiervan kunnen soms mee worden gefinancierd uit het bedrijfskrediet. Ook bij niet levensvatbare bedrijven kan goede advisering bij de beëindiging van de onderneming leiden tot beperking van de financiële schade.

Wat gaan we doen?

Om deze redenen willen wij zorgplicht erkennen voor de doelgroep ondernemers die in privé (als natuurlijk persoon) aansprakelijk zijn voor hun schulden en dus handelen als bijvoorbeeld zzp'er, onder een V.O.F. of onder een eenmanszaak. Ondernemers die onder het bereik van artikel 1 Wgs vallen (natuurlijke personen die hun schulden niet langer kunnen betalen) ondersteunen wij bij het vinden van een oplossing voor hun schulden. Bedrijven kunnen geen aanspraak maken op schuldhulpverlening vanuit de gemeente omdat zij geen natuurlijk persoon zijn en voor hen andere (rechts)middelen bestaan (zoals herfinanciering van het bedrijf).

De gemeente Wijchen is in 2015 een samenwerking aangegaan met Zuidweg & Partners. De belangrijkste reden om deze gespecialiseerde organisatie in te schakelen is de (juridische) complexiteit van de aanvragen van (ex-)ondernemers en het ontbreken van expertise binnen de gemeente. Zuidweg & Partners beschikt wel over de benodigde expertise om aanvragen goed in behandeling te nemen. Wij willen de samenwerking met deze organisatie de komende jaren voortzetten. Afhankelijk van de situatie kan de gemeente ondersteunen met het stabiliseren van de financiële situatie.

5.2 Gezinnen met inwonende kinderen

Op grond van de Wgs verdienen ouders met minderjarige inwonende kinderen extra aandacht. De gevolgen van schuldenproblematiek worden in gezinnen met minderjarige kinderen vaak nog harder gevoeld en kunnen ingrijpen op de ontwikkeling van kinderen. Het hebben van schulden heeft vaak grote maatschappelijke en sociale gevolgen. Deelname aan sociale activiteiten kan belemmerd worden.

Wat gaan we doen?

In onze dienstverlening maken we geen onderscheid tussen gezinnen met kinderen en andere hulpvragers. Alle inwoners krijgen de hulp die nodig is in hun situatie. De inzet bij crisissituaties is goed ingeregeld. Als het nodig is zorgt de gemeente voor een doorverwijzing naar de juiste ketenpartner(s) op het maatschappelijk vlak voor extra aandacht voor de situatie van deze gezinnen en de kinderen.

We plegen nu al extra inzet op deze groep vanuit het minimabeleid zoals de geldterugregeling en de Pc-regeling die is verruimd naar kinderen die lager onderwijs volgen. Gedurende de periode dat iemand in een WSNP- of WGS-traject zit, wordt het inkomen geacht op bijstandsniveau te zijn waardoor een beroep op het minimabeleid mogelijk is.

Bij de evaluatie van het armoedebelief bezien we of de huidige maatregelen afdoende zijn.

Het is bekend dat mensen met lage inkomens een lagere gezonde levensverwachting hebben dan anderen. Inkomen is dan ook een belangrijke indicator voor het nemen van beleidsmaatregelen gericht op het terugdringen van sociaaleconomische gezondheids- en sterfteverschillen. In Wijchen is in 2015 het GGD-project gestart 'Gezond leven in Wijchen Noord: project voor een gezondheidsaanpak met gezinnen in Wijchen Noord'. Hierbij is ook aandacht voor sociaaleconomische gezondheidsverschillen. Dit project loopt van 2015 tot december 2019. De preventiemedewerker maakt deel uit van de werkgroep en adviseert de projectleider rondom minima en schuldhulpverlening. Mogelijk levert dit gezondheidsproject relevante informatie op over te nemen stappen in het kader van schuldhulpverlening.

5.3 Jongeren⁶

Het hebben van schulden onder jongvolwassenen is eerder regel dan uitzondering⁷. Specifieke cijfers over Wijchen ontbreken, maar er zijn geen indicaties dat de situatie in Wijchen afwijkt van de landelijke cijfers. Op 1 augustus 2016 woonden in Wijchen 4044 jongeren in de leeftijdscategorie 18 tot en met 27 jaar. Als we de uitkomsten van Panteia vertalen naar Wijchen, dan zouden er in Wijchen ongeveer 586 jongeren met risicovolle schulden zijn. Het gaat hierbij om achterstanden bij de betaling van huur of energie, regelmatig rood staan voor aanzienlijke bedragen of creditcardschulden. Uit het landelijke onderzoek blijkt ook dat achterstallige rekeningen op de ziektekostenverzekering (10,5%) en op de telefoonrekening (7,3%) het meest voorkomt, gevolgd door online bestelde aankopen (5,7%) en hypotheek of huur (4,1%).

Preventie is vaak gericht op jongeren tot 18 jaar in het basisonderwijs of voortgezet onderwijs, maar uit het genoemde onderzoek blijkt dat schulden zich vooral manifesteren bij 25-27 jarigen, laagopgeleide en niet-werkende, niet-onderwijsvolgende jongvolwassenen. Wij willen onze preventieve activiteiten daarom ook gaan richten op deze risicogroepen. Dit om ergere financiële problemen in de toekomst te voorkomen.

Wat gaan we doen?

- Samen met jongeren aansprekende informatie en voorlichting ontwikkelen over schuldhulpverlening afgestemd op de belevingswereld van jongvolwassenen.
 - In samenwerking met de jongerenwerkers in Wijchen laagdrempelig en praktisch preventief aanbod voor jongeren ontwikkelen op plaatsen waar jongeren komen. Dit zorgt ervoor dat jongvolwassenen met schulden zich tijdig aanmelden voor schuldhulpverlening zodat erger wordt voorkomen.
 - Samen met het voortgezet onderwijs en het Pro-college onderzoeken hoe de financiële educatie verbeterd kan worden.
 - Onderzoeken of jongeren, na hiertoe een training gehad te hebben, ingezet kunnen worden als maatje van een jongere met schulden. Dit naar het voorbeeld van "Geldmattie" in Rotterdam.
 - In 2017 een pilot starten voor niet-werkende en niet-onderwijsvolgende kwetsbare jongeren met schulden om deze jongeren een goede basis te bieden voor een toekomst zonder schulden. Met deze pilot beogen wij ook toekomstige maatschappelijke kosten te beperken.
- In samenspraak met medewerkers werk en inkomen, het Werkbedrijf, UWV, de jongerenwerkers van Stichting MeerVoormekaar, maatschappelijk werk, de coördinator van het sociale wijkteam en schuldhulpverleners een pilot starten voor kwetsbare jongeren met schulden die tot de genoemde risicogroep behoren. Aan deze jongeren willen wij een integraal aanbod bieden van ondersteuning naar werk of opleiding in combinatie met een (schuld)hulpverleningstraject. Bij deze trajecten, die een duidelijke relatie hebben met het vanuit het

⁶ Met opname van deze doelgroep geven wij tevens een uitwerking aan de door de PvdA ingediende motie Help jongeren uit de schulden, van juni 2016

⁷ Panteia (2015) "Voor mijn gevoel had ik veel geld" Jongvolwassenen en schulden

visiedocument te formuleren doelgroepenbeleid, de inkoop van maat-en meerwerk bij het Werkbedrijf en zorgtrajecten vanuit de Wmo of Jeugdwet, worden schulden eerst door de gemeente overgenomen en na een succesvolle afronding van het traject (deels) kwijtgescholden. We stellen begin 2017 een projectplan op en stellen een projectleider aan.

Om deze pilot vorm te geven willen wij een fonds in het leven roepen met een startkapitaal van € 50.000.

5.4 Statushouders

De statushouders in onze gemeente kampen vaak met ernstige financiële problemen. Veel van deze mensen ontlopen hulp door langdurig gaten te vullen met geleend geld van familie en vrienden. Pas in een laat stadium als de schulden al behoorlijk zijn opgelopen, kloppen zij aan voor hulp bij instanties zoals kerkelijke organisaties.

Samen met deze kerkelijke organisaties, Vluchtelingenwerk en de medewerkers van I&I-training willen wij meer aandacht gaan besteden aan het vergroten van financiële kennis bij deze doelgroep. Het gaat dan vooral om het leren omgaan met Nederlandse financiële instellingen en het leren leven met een beperkt budget. Wij faciliteren vrijwilligers en coaches van Vluchtelingenwerk om zelf financiële trainingen te kunnen geven. Het lesmateriaal voor de training is bestaand materiaal gemaakt door het NIBUD en Vluchtelingenwerk.

Nieuwe statushouders uit Syrië ontvangen al een financiële training.

5.5 Andere specifieke groepen hulpvragers

Bij het vinden van oplossingen voor andere specifieke groepen hulpvragers zoals mensen met een verstandelijke beperking, GGZ-problematiek, Wajong-uitkering of laaggeletterdheid, liggen er nog belangrijke opgaven. Dat vraagt om specifiek maatwerk binnen de reguliere uitvoeringsprocessen.

Veel mensen uit deze specifieke groepen zijn onderbewindgesteld en ontvangen ook op andere leefgebieden dan hun financiën ondersteuning. Dit vraagt om een integrale aanpak door medewerkers van het sociale wijkteam in combinatie met de schuldhulpverleners.

Van zorginstellingen en het maatschappelijk werk vragen wij dat zij cliënten niet direct (via de rechter) naar bewindvoerders verwijzen, maar eerst doorgeleiden naar gemeentelijke schuldhulpverlening, waar beoordeeld wordt of bewindvoering wenselijk is of dat cliënten beter op een andere manier geholpen kunnen worden.

6. Preventie en vroegsignalering

6.1 Preventie

Door in te zetten op preventie van schulden voorkomen we dat inwoners (langdurig) afhankelijk worden van gemeentelijke ondersteuning en kunnen we de kosten van de schuldhelpverlening beheersbaar houden. Sinds mei 2015 is een preventiemedewerker schuldhelpverlening actief, die al de nodige preventieactiviteiten in gang heeft gezet.

Wat blijven we doen?

- Voorlichting geven aan en trainen van ketenpartners, professionals en medewerkers van vrijwilligersorganisaties. Zoals FNV, Cliëntenraad, HetWerkt! Café, KBO, de sociale wijkteams, Vluchtelingenwerk.
- Het aanbieden van voorlichting op (middelbare) scholen in Wijchen in de vorm van opengespreksuren of gastlessen in samenwerking met banken en de Stichting MeerVoormekaar.
- Maandelijks voorlichtingsbijeenkomsten organiseren voor nieuwe (bijzondere) bijstandsklanten over toeslagen, het gemeentelijke minimaregelingen en de mogelijkheden van hulp bij financiële problemen.
- Het ontwikkelen van lespakketten en het bieden van budgettrainingen aan vluchtelingen.
- Vrijwilligers van Humanitas en Stichting MeerVoormekaar inzetten bij hulp bij thuisadministratie.

Wat gaan we doen?

- Budgetadviesgesprekken met burgers aangaan op laagdrempelige inloopvoorzieningen zoals het Mozaïek om de financiële situatie door te nemen met een adviseur/ schuldhelpverlener.
- Financiële educatie voor laaggeletterden verzorgen samen met het ROC en GGD.
- Wij faciliteren en trainen medewerkers van ketenpartners en vrijwilligers zodat deze zelfstandig de verworven kennis kunnen doorgeven.
- Budgettraining starten aan klanten schuldhelpverlening aan het begin van een schuldhelpverleningstraject. De training kan inzicht geven in de vaardigheden van klanten en kan duidelijk maken of en op welke wijze doorstroom naar bewindvoering teruggedrongen kan worden.
- Samenwerking met UWV aangaan voor het organiseren van preventiebijeenkomsten voor klanten waarvan de WW-uitkering op korte termijn eindigt en die mogelijk een beroep op bijstand gaan doen. Baanverlies en daardoor terugval in inkomen is bij uitstek een moment waarop het zinvol is in te zetten op preventie.

6.2 Vroegsignalering

Het voorkomen van en vroegtijdig ingrijpen bij schulden blijft de beste remedie tegen problematische schuldensituaties. Vroegsignalering vraagt om een investering vooraf, maar kan kostenbesparing opleveren.

Wat blijven we doen?

- Vroegsignalering van huurachterstanden via Talis.
De gemeente Wijchen heeft een samenwerkingsconvenant "Kans(rijk) wonen" met Talis afgesloten dat is gericht op het voorkomen of het niet verder laten oplopen van huurachterstanden, zodat het aantal Wijchenaren met een (hoge) huurachterstand en het aantal (potentiele) huisuitzettingen af zal nemen. In de uitvoering is ook oog

voor eventuele multi-problematiek⁸. Door deze aanpak zijn de afgelopen tijd veel huisuitzettingen voorkomen.

- Vroegsignalering van energieachterstanden via signalen van energiemaatschappijen in de wintermaanden.
- Vanuit de Lokale toegangspoort wordt in het regieteam met verschillende ketenpartners gewerkt aan een convenant "Samenwerking regieteam overlast- en multiprobleem huishoudens". De ketenpartners zoals Talis, NIM, Jeugdbescherming Gelderland werken samen met als doel om overlast en multiprobleem huishoudens eerder in beeld te krijgen, de problemen van deze huishoudens beheersbaar te maken en de levens weer op de rails te krijgen.
- We blijven voor netwerkpartners bijeenkomsten organiseren om de samenwerking tussen partners te versterken en steeds meer gelijk op te trekken bij preventie.

Wat gaan we doen?

- Professionals binnen het sociale wijkteam trainen en opleiden zodat zij de nodige vaardigheden hebben om financiële problemen vroegtijdig te onderkennen en – in samenspraak met de professionele schuldhulpverlener – een integraal en effectief hulpaanbod te kunnen doen.
- Afspraken met zorgverzekeraars maken over de toepassing van artikel 6.5.6 van de Regeling zorgverzekering ter vaststelling van de voorwaarden voor uitstroom uit het bestuursrechtelijke premieregime. Op grond van deze regeling is het onder voorwaarden mogelijk om bijstandsgerechtigden aan wie een boete is opgelegd wegens een betaalachterstand op hun zorgverzekeringspremie, van de boete en de betaalachterstand af te helpen. Als een bijstandsgerechtigde gedurende 36 maanden aflost op de openstaande schuld wordt de resterende schuld door de zorgverzekeraar kwijtgescholden⁹. De verwachting is dat dit instrument vooral werkt bij mensen die geen of weinig andere schulden hebben dan de schuld aan de zorgverzekeraar. Door het opheffen van de boete ontstaat ruimte voor aflossing van de schuld(en). Bedoeling is om zoveel mogelijk een structurele situatie te creëren die voorkomt dat een bijstandsgerechtigde na uitstroom weer spoedig opnieuw instroomt¹⁰. Hiervoor kan het nodig zijn om naast de regeling zelf aanvullende stappen te nemen op het gebied van schuldhulpverlening en/of budgethulp.
- We gaan burgers met achterstanden bij de gemeente en/of beslag op hun uitkering benaderen met een aanbod voor schuldhulpverlening.
- In de loop van 2017 willen wij onderzoeken of het haalbaar is om een pilot te starten naar het voorbeeld van "Vroeg Eropaf" in Amsterdam. In dit project worden signalen van schuldeisers over betalingsachterstanden gecombineerd en stappen schuldhulpverleners daadwerkelijk af op schuldenaren met een hulpaanbod. Het gaat dan om beginnende achterstanden bij de huur, energie, zorgverzekering of de gemeentelijke belasting. Wij willen dit project en andere experimenten (zoals in Nijmegen met de BKR) goed volgen en hier lering uit trekken om vervolgens – bij gunstige mogelijkheden – vanaf 2018 zelf activiteiten in die richting te ontwikkelen. Vooral het privacy-aspect is belangrijk om goed te onderzoeken. Het gezamenlijk belang van schuldeisers en de gemeente is duidelijk: zo vroeg mogelijk signaleren wie er financiële problemen heeft of dreigt te krijgen, zodat vroegtijdig de goede ondersteuning geboden kan worden en de kosten niet te hoog oplopen. Wijchenaren met meerdere beginnende schulden komen op deze wijze in beeld en aan hen kan een passend aanbod gedaan worden door hulpverleners die op huisbezoek gaan bij Wijchenaren. Via een netwerkbijeenkomst willen wij samen met

⁸ Vraagwijzer heeft in 2016 (tot september) 81 signalen van huurachterstand van Talis ontvangen waarop actie is ondernomen. Sinds februari 2016 hebben er geen huisuitzettingen meer plaatsgevonden van klanten in een schuldhulpverleningstraject.

⁹ Regeling zorgverzekering ter vaststelling van de voorwaarden voor uitstroom uit het bestuursrechtelijke premieregime (artikel 6.5.6).

¹⁰ In de maand juli 2016 werd op de bijstandsuitkering van 33 mensen een boete ingehouden van €30, – per maand in verband met achterstallige betaling premie zorgverzekering. Hieronder waren geen jongeren tot 27 jaar.

netwerkpartners bekijken wie welke rol wil en kan spelen bij de uitwerking van mogelijke pilot.

7. Samenwerkingspartners en borging kwaliteit integrale schuldhulpverlening

In dit hoofdstuk geven we aan wie onze belangrijkste samenwerkingspartners zijn om onze ambities de komende jaren te realiseren.

Zelf doen of uitbesteden?

Binnen Vraagwijzer vinden de volgende activiteiten plaats: informatie en advies, aanmelding en intake, crisisinterventie, doorverwijzing naar flankerende hulp, budgetbegeleiding, en het schuldregelingsrijp maken van schuldenaren (1^e fase van de schuldregeling).

Het feitelijk treffen van een schuldregeling met de schuldeisers is uitbesteed aan Plangroep. Deze organisatie voert als officieel lid van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK)¹¹ de fase 2 uit conform de gedragsregels van de NVVK. Plangroep voert ook het budgetbeheer, budgetcoaching en het afgeven van een verklaring voor de WSNP-procedure voor ons uit.

De Lokale toegangspoort

Op meerdere plaatsen in dit plan is benadrukt dat de samenwerking met het sociale wijkteam essentieel is om te komen tot een integrale schuldhulpverlening. Belangrijk doel voor de komende jaren is om de onderlinge samenwerking tussen het sociale wijkteam, de (ambulante) professionals van zorginstellingen en schuldhulpverleners te verstevigen en de verbinding te versterken.

Mee vervangt NIM Maatschappelijk Werk

Wij hebben de afgelopen jaren met NIM Maatschappelijk Werk (NIM) in een tandem samengewerkt op het terrein van schuldhulpverlening. Vraagwijzer richtte zich op het financieel technische deel en NIM op de psychosociale begeleiding en gedragsmatige componenten van de hulpverlening bij schulden. Nadat NIM deel is gaan nemen aan de sociale wijkteams is de werkwijze aangepast. Vanaf april 2017 stopt de subsidierelatie met NIM en wordt het maatschappelijk werk ondergebracht bij MEE Gelderse Poort. Met deze organisatie gaan wij goede afspraken maken om de huidige dienstverlening te blijven borgen.

Samenwerking met Talis

Op het gebied van signalering en preventieve schuldhulpverlening hebben we goede samenwerkingsafspraken met Talis. Snelle actie als de huur niet wordt betaald en het voorkomen van oplopende huurschulden is voor iedereen belangrijk. Voor de schuldenaar blijft de schuld beheersbaar, woningcorporaties incasseren de huur en iedereen heeft er belang bij als gedwongen uithuiszetting vanwege huurschulden wordt voorkomen. Talis is ook partner in het regieteam waar afspraken worden gemaakt over de ondersteuning aan overlast- en multiprobleem huishoudens.

Inzet vrijwilligers

Vrijwilligers zijn een belangrijke aanvulling op de professionele schuldhulpverlening. Zij kunnen meer tijd investeren in een huishouden, en kunnen over een lange termijn aan kennis, vaardigheden, motivatie en gedragsverandering werken. En met het realiseren van eenvoudige afbetalingsregelingen kan een vrijwilliger de klant helpen. Vrijwilligers

¹¹ De Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK) is Nederlandse koepelorganisatie voor schuldhulpverlening waar meer dan negentig openbare instellingen en private ondernemingen die financiële diensten aanbieden, bij zijn aangesloten. **NVVK**-leden zijn gehouden aan de Gedragscodes met betrekking tot de producten die zij aanbieden.

hebben vaak een enorme kennis en betrokkenheid en kunnen hierdoor een unieke bijdrage leveren. Op dit moment worden via de stichting Humanitas en via het project "thuisadministratie" van de stichting MeerVoormekaar vrijwilligers ingezet voor het op orde brengen van de administratie en het bevorderen van de financiële zelfredzaamheid van burgers.

Het is cruciaal dat er voldoende vrijwilligers zijn die getraind zijn om bepaalde uitvoeringstaken over te nemen. Stichting MeerVoormekaar gaat meer vrijwilligers werven en opleiden om uiteindelijk ook meer taken zoals het geven van trainingen en cursussen over te kunnen dragen aan deze vrijwilligers. Er zijn echter ook grenzen aan het inzetten van vrijwilligers. Een heldere afbakening met de taken en verantwoordelijkheden van de gemeentelijke schuldhulpverlener is belangrijk.

8. Resultaten

Om het hoofddoel van schuldhulpverlening “het vergroten van de duurzame (financiële en sociale) redzaamheid en participatie van burgers” te bereiken, stellen wij de volgende deeldoelen en indicatoren op:

1. *Resultaat:* Het realiseren van een goede aansluiting van de professionele schuldhulpverleners op het sociale wijkteams. Investeren in samenwerking aan de voorkant is belangrijk om tot een integrale hulpverlening te komen.
Indicator: het aantal cases in het SWT waarbij schuldenproblematiek speelt en waarbij schuldhulpverlening wordt ingezet. Dit enerzijds meten via de registratie in frontoffice van uitkomsten van de zelfredzaamheidsmatrix en anderzijds via registratie in backoffice.
2. *Resultaat:* Vergroten financiële zelfredzaamheid van burgers.
Indicator: het aantal schuldhulpverleningstrajecten bij Vraagwijzer, dat succesvol wordt afgerond bedraagt 70%. Succesvolle afronding betekent dat iemand heeft leren omgaan met het beschikbaar budget of dat het traject met goed resultaat is afgerond.
Hierbij realiseren wij ons dat er ook mensen zijn die niet meer tot verbetering in staat zijn en waar stabilisatie van de zelfredzaamheid of het temporiseren van de (geleidelijke) achteruitgang al een doel op zich is.
3. *Resultaat:* Hanteerbaar maken van schuldensituaties.
Indicator: Het aantal trajecten dat in fase 2 de schuldregeling succesvol wordt afgerond door Plangroep bedraagt 87,5%.
Dit wordt gemeten door het slagingspercentage schuldbemiddelingen en WSNP-verzoeken door Plangroep.

9. Financiën

Voor 2016 staat er in de begroting een bedrag van €121.223 voor schuldhelpverlening, uitgesplitst naar de volgende 3 posten:

1. de inkoop van schuldhelpverlening bij Plangroep
2. de inkoop van schuldhelpverlening voor (ex) zelfstandigen bij Zuidweg en Partners (€ 25.000,-)
3. de extra inzet van een preventiemedewerker voor 18 uur per week; hiervoor zijn middelen beschikbaar gesteld tot 31 december 2016 en opgenomen in de begroting 2017.

Het kabinet stelt de komende drie jaar in totaal 7,5 miljoen beschikbaar om de uitvoering van de Wgs te verbeteren. Dit geld wordt niet toegevoegd aan het gemeentefonds, maar beschikbaar gesteld aan landelijke organisaties.

Om de in dit beleidsplan voorgestelde activiteiten uit te voeren zijn er extra middelen nodig. Voor 2017 gaat het om:

- Voortzetting van de functie van preventiemedewerker voor €35.000.
- Pilot voor niet-werkende en niet-onderwijsvolgende multi-problem jongeren met schulden. Hiervoor willen wij een fonds openen van €50.000, -.

De gevraagde extra middelen ter hoogte van totaal € 85.000, - beschikbaar stellen tijdens de behandeling van de begroting 2017.

Voor benodigde uitgaven vanaf 2018 worden de komende jaren aparte begrotingsvoorstellen ingediend.

Kosten beschermingsbewind

Als een persoon die onder beschermingsbewind wordt gesteld over onvoldoende middelen beschikt, moet de gemeente dit vergoeden vanuit bijzondere bijstand. De kosten voor bewindvoering worden ten laste van het budget bijzondere bijstand gebracht. In de afgelopen jaren zijn deze kosten gestaag gegroeid. De toename van beroep op beschermingsbewind legt een steeds groter beslag op het budget van bijzondere bijstand. In 2013 bedroegen de uitgaven voor kosten bewindvoering €301.718 terwijl dat in 2015 al €461.211 was en €254.819 in de eerste helft van 2016. In de nota armoedebeleid gaan we nader in op de dekking van deze kosten.

Baten

Schuldhelpverlening kost geld, maar het maatschappelijk rendement van integrale schuldhelpverlening is groot. Dit bestaat enerzijds uit het voorkomen van hoge maatschappelijke kosten zoals kosten van huisuitzetting, bijzondere bijstand, herhuisvesting en maatschappelijke opvang en anderzijds uit het vergroten van het succes en het effect van andere gemeentelijke beleidsterreinen als bijvoorbeeld het re-integratiebeleid en de toename van het welzijn van de schuldenaar en zijn directe (gezins)omgeving.

Bijlage 1: Cijfers gemeente Wijchen

Proces

Mensen kunnen zich melden met een ondersteuningsvraag bij Vraagwijzer of het Sociaal wijkteam. Binnen Vraagwijzer vinden de volgende activiteiten plaats: informatie en advies, aanmelding en intake, crisisinterventie, doorverwijzing naar flankerende hulp, budgetbegeleiding, en het schuldregelingsrijp maken van schuldenaren (1^e fase van de schuldregeling). Winst hierbij is dat de uitvoering van het minimabeleid ook in Vraagwijzer plaatsvindt.

Na een eerste intake volgt een uitgebreid gesprek waarin de vraag verder in beeld wordt gebracht. Ook is er aandacht voor de oorzaak en de omvang van de schulden. Vraagwijzer richt zich op het financieel technische deel en het maatschappelijk werk (NIM) op de psychosociale begeleiding en gedragsmatige componenten van de hulpverlening bij schulden. Nadat NIM deel is gaan nemen aan de sociale wijkteams is de werkwijze aangepast.

De financiële ondersteuning start vaak met het stabiliseren van de situatie. Dat betekent dat eerst de inkomsten en uitgaven in balans worden gebracht en dat betaling van vaste lasten wordt hervat. Ook wordt bekeken of alle inkomstenbronnen worden benut, zoals huurtoeslag en zorgtoeslag. Als de situatie stabiel is (wat enkele maanden kan duren) wordt beoordeeld of een schuldregeling tot de mogelijkheden behoort. Dit is onder andere afhankelijk van de aard van de schulden en de bereidheid van de klant en de schuldeisers om aan een schuldregeling mee te werken.

Het feitelijk treffen van een schuldregeling met de schuldeisers is sinds 1 maart 2010 uitbesteed aan Plangroep. Deze organisatie voert als officieel NVVK-lid de fase 2 uit conform de gedragsregels van de NVVK. Plangroep voert ook het budgetbeheer, budget coaching en het afgeven van een verklaring voor de WSNP-procedure voor ons uit. Als schuldeisers niet meewerken, kan ook op grond van de Wsnp (= Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen) via de rechter een schuldregeling tot stand komen. Gaan alle schuldeisers akkoord met de schuldregeling, dan gaat de klant gedurende 3 jaar het vastgestelde maandbedrag reserveren om hiermee aan de schuldeisers het afgesproken bedrag te kunnen betalen. Periodiek wordt gevolgd of de reserveringen daadwerkelijk plaatsvinden en of er geen nieuwe schulden worden gemaakt. Voldoet de klant aan zijn verplichtingen dan is hij na 3 jaar schuldenvrij.

Aantallen	2013	2014	2015	2016*
Klanten in regulier SHV-traject op 1 januari	226	255	311	307
Nieuwe meldingen schuldhelpverlening	170	165	145	74
Aanvragen schuldhelpverlening	166	167	117	51
Nieuwe aanmeldingen bij Plangroep voor een schuldregeling	47	95	54	
Afgeronde schuldregelingen bij Plangroep	40	64	91	
Ingediende WSNP verzoekschriften*	11	48	51	
Totaal aantal behandelde dossiers door Plangroep	132	209	203	-
Schone lei na 3 jaar schuldregeling	3	21	33	-
Slagingspercentage schuldbemiddelingen en WSNP-verzoeken Plangroep	68%	87,5%	92%	-
Minima met bijzondere bijstand voor beschermingsbewind	244	278	322	
Nieuwe aanmeldingen Thuisadministratie bij	10	7	8	

Humanitas				
Nieuwe aanmeldingen thuisadministratie bij Meer Voormekaar			10	18
Totaal lopende zaken	31	30	27	39
Preventiemedewerker*:				
- Aantal georganiseerde voorlichtingsbijeenkomsten				10
- Aantal klanten voorlichting gegeven				112
- Aantal malen info en advies gegeven in swt				27

* Voor 2016 cijfers tot 1-7-2016.

* WSNP staat voor 'Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen'. Een beroep op de WSNP bij de rechter kan als blijkt dat het minnelijke traject niet mogelijk is

* Preventiemedewerker: aantallen betreft de hele totalen vanaf september 2015 tot augustus 2016

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het aantal nieuwe meldingen en aanvragen voor schuldhulpverlening na een forse stijging in 2014 zich vanaf 2015 op een lager niveau stabiliseert. Het huidige hoge aantal klanten in een regulier SHV-traject is het gevolg van het grote aantal aanvragen in 2013 en 2014.

Beëindigde trajecten met reden beëindiging	2013	2014	2015	2016
SHV succesvol afgerond	30	30	59	19
Client heeft leren omgaan met beschikbaar budget	3	3	2	2
Client ziet af van verdere deelname	7	8	9	1
Client is verhuisd	10	11	13	
Client verleent geen medewerking	33	12	14	4
Schulden zelfstandig opgelost	9	10	11	5
Totaal beëindigde trajecten	92	74	108	31
Percentage succesvolle trajecten	36,6%	44,6%	56%	67,7%

Doelgroep schuldhulpverlening naar gezinssamenstelling	April 2012	Juli 2016
Alleenstaande 21-40 jaar	51 (24%)	55(19%)
Alleenstaande 40-65 jaar	38 (18%)	72 (24%)
Alleenstaande > 65 jaar	11 (5%)	9 (3%)
Alleenstaande ouders	51 (24%)	56 (19%)
Echtpaar met studerende /verdiende kinderen	14 (7%)	28 (9%)
Echtpaar met schoolgaande kinderen	24 (11%)	33 (11%)
Echtpaar zonder kinderen	22 (10%)	43 (15%)
Totaal	211	296

De afgelopen vier jaren is het gebruik van schuldhulpverlening door alleenstaanden in de leeftijd 40—65 jaar en echtparen zonder kinderen behoorlijk gestegen. Het gebruik door alleenstaande ouders is echter gedaald.

Informatie over cliënten in een schuldregeling bij Plangroep

Cliëntendossiers naar huishouden met of zonder kinderen

2013		2014	2015
Huishouden	% van totaal	% van totaal	% van totaal
Met kinderen	35%	30%	42%
Zonder kinderen	65%	70%	58%
Totaal	100%	100%	100%

Cliëntendossiers naar burgerlijke staat

2013		2014	2015
Burgerlijke staat (aanvrager)	% van totaal	% van totaal	% van totaal
Alleenstaand	54%	48%	44%
Alleenstaande ouder	22%	20%	18%
Gehuwd buiten gemeenschap	1,5%	4%	6%
Gehuwd in gemeenschap	16,5%	12%	10%
Geregistreerd partnerschap met gemeenschap	0%	0%	1%
Samenwonend	6%	16%	21%
Totaal	100%	100%	100%

Cliëntendossiers naar leeftijd

2013		2014	2015
Leeftijd	% van totaal	% van totaal	% van totaal
24 of jonger	2%	1%	1%
25 tot en met 34	23%	23%	28,5%
35 tot en met 44	27%	24%	25%
45 tot en met 54	21%	23%	28,5%
55 tot en met 64	21%	25%	14%
65 en ouder	6%	4%	3%
Totaal	100%	100%	100%

Cliëntendossiers naar inkomen

2013		2014	2015
Inkomen	% van totaal *	% van totaal *	% van totaal *
Onder modaal	86%	86%	87%
Tussen modaal en twee keer modaal	13%	12,5%	10%
Boven twee keer modaal	1%	1,5%	3%
Totaal	100%	100%	100%

Clïëntendossiers naar soort inkomen

2013		2014	2015
Soort inkomen	% van totaal *	% van totaal *	% van totaal *
Uitkering	68%	65%	71%
Loon uit dienstbetrekking	32%	35%	29%
Totaal	100%	100%	100%

Clïëntendossiers naar schuldhoogte

2013		2014	2015
Schuldhoogte	% van totaal *	% van totaal *	% van totaal *
< € 5.000	5%	7%	10%
5.000 - 15.000	28%	25%	20%
15.000 - 50.000	40%	39%	37%
50.000 - 75.000	14%	11%	13%
> 75.000	13%	18%	20%
Totaal	100%	100%	100%

De trend is waarneembaar dat het percentage mensen met hoge schulden (> 50.000 of hoger dan €75.000) is gestegen. In 2015 heeft 1 op de 3 mensen in een schuldregeling een schuldenpakket van €50.000 of hoger.

Bijlage 2 Ontwikkelagenda

Het beleidsplan vraagt om een verdere uitwerking en deze treft u aan in onderstaande ontwikkelagenda. Op deze manier kan de voortgang van de implementatie worden gewaarborgd, wordt het proces transparant in kaart gebracht en wordt inzichtelijk gemaakt welke onderdelen in de toekomst nog aandacht behoeven. Ook is aandacht voor de benodigde financiële middelen. De benodigde middelen voor 2017 komen aan de orde tijdens de begrotingsbehandeling 2017. Voorstellen die vragen om (aanvullende) investeringen na 2017 worden meegenomen bij de begroting 2018 ev.

Activiteit	Benodigde middelen	Tijdspad
Versterken van de integrale intake en werkwijze en het realiseren van een goede aansluiting van de professionele schuldhulpverleners/ inkomensconsulenten op het sociale wijkteam	Binnen de bestaande formatie	Vanaf het laatste kwartaal 2016
Onderzoek naar alternatief aanbod voor beschermingsbewind	Binnen de bestaande formatie	Begin 2017
Onderzoek redenen uitval schuldhulpverlening en aanpassing dienstverleningsproces	Binnen de bestaande formatie	laatste kwartaal 2016
Voortzetting functie preventiemedewerker in 2017	€35.000 voor 2017	
Pilot voor niet-werkende en niet-onderwijsvolgende kwetsbare jongeren met schulden	Een fonds in het leven roepen met een startkapitaal van € 50.000 Projectplan opstellen en projectleider aanstellen voor 2017. Voor de uitvoeringskosten in februari 2017 een beroep doen op de subsidieregeling ter stimulering van activiteiten die een duurzame bijdrage leveren aan het tegengaan van armoede- en schuldenproblematiek.	Start pilot in 2017; eind 2017 de pilot evalueren en besluiten over al of niet voortzetting van de pilot. Tevens besluitvorming over middelen
Informatie en voorlichting ontwikkelen afgestemd op de belevingswereld van jongvolwassenen.	Lopende budgetten	1 ^e kwartaal 2017
Laagdrempelig en praktisch aanbod schuldhulpverlening ontwikkelen op plaatsen waar jongeren komen	Binnen de bestaande formatie/ subsidie MeerVoormekaar	2017
Verbetering financiële educatie jongeren/ vluchtelingen/ laaggeletterden	Binnen formatie preventiemedewerker	2017
Professionals binnen het sociale wijkteam trainen en opleiden zodat zij de nodige vaardigheden hebben om financiële problemen vroegtijdig te onderkennen;	Lopende budgetten	2017
Afspraken met zorgverzekeraars maken over de toepassing van artikel 6.5.6 van de Regeling zorgverzekering ter vaststelling van de voorwaarden voor uitstroom uit het bestuursrechtelijke premieregime.	Uit reguliere formatie	1 ^e kwartaal 2017
Onderzoeken of het haalbaar is om een pilot te starten in 2017 naar het voorbeeld van "Vroeg Eropaf" in Amsterdam	Uit reguliere formatie in 2017, bij start pilot in 2018 extra kosten meenemen in kaderbrief 2018 voor nieuw beleid	Medio 2017/ start evt. pilot 2018

